

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟ ΕΒΡΟ

Το παρόν κείμενο περιλαμβάνει μια σειρά από κωδικοποιημένα ή εξειδικευμένα αιτήματα και προτάσεις που διατυπώθηκαν από παραγωγικούς φορείς του Βορείου Έβρου κατά τις δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν με τους Δημάρχους Ορεστιάδας και Διδυμοτείχου και τους τοπικούς φορείς της περιοχής, την Τετάρτη 17 Ιανουαρίου 2024, στο πλαίσιο της επίσκεψης της ομάδας του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ.

Κοινός τόπος των τοποθετήσεων των παραβρισκόμενων περιστρεφόμενων γύρω από την ανάγκη στήριξης της υγιούς επιχειρηματικότητας στην ακριτική περιοχή της Ελλάδας, εκείνης που κατόρθωσε να σταθεί όρθια κατά τα δύσκολα χρόνια της οικονομικής κρίσης και της πανδημίας αλλά γενικά σε όλα τα χρόνια, αναπτυσσόμενη σε ένα δυσμενές περιβάλλον, απόρροια της ιδιαίτερης γεωγραφικής της θέσης η οποία μεταφράζεται σε μια υστέρηση όσον αφορά την ανταγωνιστικότητά της έναντι επιχειρήσεων άλλων περιοχών της επικράτειας που βρίσκονται σε πιο κοντινή απόσταση από τα δύο βασικά εμπορικά κέντρα/αγορές της χώρας, όπως επίσης και των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων από τις γειτονικές χώρες λόγω χαμηλότερου κόστους παραγωγής και τιμής πώλησης ομοειδών προϊόντων.

Δραττόμενοι από το τελευταίο, τονίστηκε η ανάγκη αξιοποίησης της διασυνοριακότητας πάνω σε ένα νέο πιο υγιές πλαίσιο, το οποίο θα αντιμετωπίζει τις στρεβλώσεις της αγοράς στην ευρύτερη περιοχή και θα δημιουργεί ευκαιρίες προώθησης των τοπικών παραγόμενων προϊόντων σε νέες αγορές, μετατοπίζοντας τρόπον τινά το κέντρο βάρους από την πρωτεύουσα της χώρας (την οποία χαρακτηρίζει μεγάλη απόσταση και κατ' επέκταση κόστος) σε νέα αστικά κέντρα πλησιέστερα χιλιομετρικά.

Αναλυτικά τα ζητήματα που τέθηκαν αφορούσαν τα παρακάτω:

1) Βελτίωση του Επενδυτικού Περιβάλλοντος των Επιχειρήσεων

Ένα βασικό πρόβλημα που χαρακτηρίζει την περιοχή είναι ο χαμηλός δείκτης επενδύσεων, τόσο με τη μορφή νέων επενδυτικών σχεδίων (δημιουργία μιας νέας παραγωγικής μονάδας) όσο με τη μορφή επέκτασης της δραστηριότητας ή τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων. Οι χαμηλές αυτές επιδόσεις αποτυπώνονται χαρακτηριστικά στον αριθμό υποβαλλόμενων προτάσεων σε επενδυτικά προγράμματα όπως διαχρονικά οι Αναπτυξιακοί Νόμοι.

Η πρόταση των φορέων περιελάμβανε την **αναθεώρηση του νέου Επενδυτικού Νόμου (4887/2022)** ειδικά για την περιοχή όσον αφορά τις επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα, προσφέροντας **δύο σημαντικά επιπλέον κίνητρα**: α) την αύξηση του ποσοστού επιδότησης στο 70% αντί του 50% που ισχύει σήμερα) και β) την επέκταση του ορίου του ανώτατου ποσού ενίσχυσης στα 5 εκατ. ευρώ (από τις 500.000€ που ισχύει για επενδυτικά σχέδια στον πρωτογενή τομέα).

Παράλληλα, ζητήθηκε και η επίσπευση των διαδικασιών υπαγωγής των προτάσεων στα προγράμματα αυτά.

Η εφαρμογή αυτών των μέτρων θα συμβάλει άμεσα στην ενθάρρυνση του επενδυτικού ενδιαφέροντος για την περιοχή η οποία μεταφράζεται στην προσέλκυση νέων επενδύσεων από εταιρικά σχήματα ή κεφάλαια προερχόμενα από άλλες περιοχές είτε σε επενδύσεις επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται ήδη στην περιοχή (επέκταση κύκλου εργασιών κλπ).

Σημειώνεται ότι οι παρούσες προτάσεις εναρμονίζονται με αντίστοιχες προτάσεις του Πορίσματος της Διακομματικής Επιτροπής (3^{ος} Άξονας: Αναδιάρθρωση του εργασιακού, οικονομικού και επενδυτικού μοντέλου) και συγκεκριμένα: α) την αξιολόγηση και επικαιροποίηση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΧΠΕ), και β) την άμεση

τροποποίηση του Αναπτυξιακού Νόμου με πρόβλεψη κεφαλαιακής ενίσχυσης αντί αφορολόγητων αποθεματικών.

2) Βελτίωση του Φορολογικού Περιβάλλοντος των Επιχειρήσεων

Ο ρόλος των τοπικών επιχειρήσεων στην ακριτική περιοχή δεν περιορίζεται μόνο στην προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών και στην συμβολή στο ΑΕΠ αλλά αποτελεί παράγοντα απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής σε μια περιοχή που βρίσκεται αντιμέτωπη με το φάσμα της μη αναστρέψιμης δημογραφικής ερήμωσης.

Δεδομένης της χαμηλής ανταγωνιστικότητας λόγω της γεωγραφικής τους θέσης καθώς και των αθέμιτων φορολογικών και λοιπών πρακτικών από τις γειτονικές χώρες, καθίσταται αναγκαία μια φορολογική πολιτική με θετική διάκριση απέναντι στις επιχειρήσεις αυτές, όχι ως εκδήλωση εύνοιας αλλά ως αποκατάσταση μιας διαχρονικής μορφής άνισης αντιμετώπισης των επιχειρήσεων αυτών.

Το περιεχόμενο των υιοθετούμενων μέτρων της κατηγορίας αυτής αφορά:

- ο Στην επαναφορά της επιδότησης του 12% του μισθολογικού κόστους, και
- ο Στην εφαρμογή φορολογικών απαλλαγών ή άλλων ισοδύναμων μέτρων που να συμβάλλουν στη μείωση κατά 20% του λειτουργικού τους κόστους.

Η εφαρμογή αυτών των μέτρων θα συμβάλλει σημαντικά στην ανακούφιση των επιχειρήσεων από δυσανάλογα λειτουργικά κόστη, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις αυτές να διατηρήσουν ή ακόμη και να αυξήσουν τις θέσεις εργασίας, συμβάλλοντας κατά τον τρόπο αυτό στην διατήρηση της απασχόλησης και της συγκράτησης του τοπικού πληθυσμού.

Τα προτεινόμενα αυτά μέτρα βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με αντίστοιχες προτάσεις του Πορίσματος της Διακομματικής Επιτροπής (3^{ος} Άξονας) και συγκεκριμένα: α) την καθιέρωση φορολογικών απαλλαγών και άλλων κινήτρων και ενισχύσεων όπου δυνατόν, και β) την αξιολόγηση δυνατότητας επιδότησης του μισθοδοτικού κόστους των επιχειρήσεων της Θράκης.

3) Βελτίωση του Οικονομικού Περιβάλλοντος των Επιχειρήσεων

Δύο βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις της περιοχής σχετίζονται αφενός με τη αδυναμία κάλυψης των τρεχουσών δανειακών τους υποχρεώσεων, αφετέρου με την αδυναμία απόκτησης πρόσθετης ρευστότητας για την κάλυψη έκτακτων δαπανών ή γενικά για την ομαλή λειτουργία τους.

Στηριζόμενοι στην ύπαρξη σχετικού προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης για το οποίο ωστόσο οι δικαιούχοι αφορούν αποκλειστικά σε μεγάλες επιχειρήσεις, η σχετική πρόταση αφορά στην εφαρμογή δύο μέτρων:

- ο Τη μείωση (μέσω επιδότησης) του επιτοκίου δανεισμού στο 1% για υφιστάμενα ή νέα δάνεια (με δυνατότητα επέκτασης της διάρκειας αποπληρωμής σε άνω των 10 ετών) για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα βιωσιμότητας, και
- ο Τη δυνατότητα χορήγησης κεφαλαίου κίνησης ύψους έως 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης με επιδότηση επιτοκίου (στο 1%).

Τα μέτρα αυτά αναμένεται να προσδώσουν μια σημαντική ανάσα ρευστότητας προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία των επιχειρήσεων.

4) Αμβλυνση της Γεωγραφικής Απομόνωσης των Επιχειρήσεων

Το κατεξοχήν πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εμπορικές επιχειρήσεις της περιοχής έγκειται στο αυξημένο μεταφορικό κόστος, απόρροια της εξάρτησής τους από την αγορά των Αθηνών (και δευτερευόντως της Θεσσαλονίκης), η οποία με τη σειρά της οφείλεται

στην αδυναμία άρσης της γεωγραφικής απομόνωσης της περιοχής μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης σε νέες αγορές των χωρών προς Βορρά.

Τα βασικά αυτά διαρθρωτικά ζητήματα υπονομεύουν τη βιωσιμότητα κάθε επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην περιοχή. Ως εκ τούτου, τα αιτήματα του επιχειρηματικού κόσμου ως προς τα ζητήματα αυτά συνοψίζονται στα παρακάτω:

- ο Την **επιτάχυνση των έργων υποδομής όσον αφορά τη διασύνδεση και την αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου**, σύμφωνα και με το ανακοινωμένο Κυβερνητικό Πρόγραμμα για την περιοχή. Η ολοκλήρωση αυτής θα δημιουργήσει σημαντικές εξαγωγικές προοπτικές των τοπικών προϊόντων.
- ο Την σε κάθε περίπτωση **επιδότηση του μεταφορικού κόστους**, δεδομένου ότι όλες οι επιχειρήσεις της περιοχής που εφοδιάζουν τις αγορές της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας μετακινούν τα προϊόντα τους μέσω του οδικού δικτύου (νταλίκες), το οποίο οδηγεί σε υπέρμετρο κόστος μεταφοράς που μειώνει σημαντικά τα περιθώρια κέρδους τους ενώ καθιστά τα προϊόντα της περιοχής μη ανταγωνιστικά. Η επιδότηση του μεταφορικού κόστους (με τη μορφή επιστροφής φόρου στα καύσιμα) είναι εξάλλου μία εκ των σημαντικότερων προτάσεων και της Διακομματικής Επιτροπής (2ος Άξονας: Ενεργειακή και περιβαλλοντική αναβάθμιση της Θράκης σε συνδυασμό με ένα σύγχρονο δίκτυο υποδομών).
- ο Την **επαναλειτουργία της εμπορικής αμαξοστοιχίας Ορεστιάδας – Αθήνας**, με συχνότητα 2 φορές το μήνα, που θα διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό ψύξης για την ασφαλή μεταφορά νωπών ή και κατεψυγμένων προϊόντων. Όπως επισημάνθηκε, μόνο με την αξιοποίηση του σιδηρόδρομου μπορεί να υπάρξει μια υγιής εμπορική δραστηριότητα στην περιοχή, αφού θα επιλύει ένα θεμελιώδες πρόβλημα για τις τοπικές επιχειρήσεις.